

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rudolfa Čirča a sudcov JUDr. Evy Sakálovej a JUDr. Ľubora Šeba v právnej veci žalobkyne **O. H.**, proti žalovanému **R. v likvidácii**, so sídlom vo V., o **určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp.zn. 9 C 137/2004, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 10. októbra 2006 sp.zn. 6 Co 116/2006 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove z 10. októbra 2006 sp.zn. 6 Co 116/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Vranov nad Topľou rozsudkom zo 16. septembra 2005 č.k. 9 C 137/04-52 určil vlastnícke právo žalobkyne k nehnuteľnostiam zapísaným v katastri nehnuteľností pre kat.úz. H. na liste vlastníctva č. X. ako pozemok parcela č. X. – ostatné plochy vo výmere X. m², parcela č. X. – ostatné plochy vo výmere X. m², parcela č. X. – ostatné plochy vo výmere X. m², parcela č. X. – ostatné plochy vo výmere X. m², parcela č. X. – ostatné plochy vo výmere X. m² a parcela č. X. – ostatné plochy vo výmere X. m² a ako stavba súp.č. X. – rekreačné zariadenie na parcele č. X. a stavba súp.č. X. – rekreačná ubytovňa na parcele č. X.. Zároveň priznal žalobkyni náhradu trov konania. Takto rozhodol poukazujúc na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver, že žalobkyňa nadobudla vlastnícke právo k označeným nehnuteľnostiam podľa § 2 ods. 6 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí.

Krajský súd v Prešove ako súd odvolací na odvolanie žalovaného rozsudkom z 10. októbra 2006 sp.zn. 6 Co 116/2006 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Zároveň rozhodol o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania účastníkom. Potvrdenie prvostupňového rozsudku odôvodnil jeho vecnou správnosťou.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodňoval ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p., t.j. vadou konania spočívajúcou v tom, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že odvolací súd nerešpektoval jeho žiadosť obsiahnutú v odvolaní, aby všetky písomnosti boli doručované likvidátorovi na jeho adresu, predvolanie na odvolacie pojednávanie mu týmto spôsobom nedoručil a vec prejednal v jeho neprítomnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238.

Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd – ak je dovolanie podané včas a na to oprávneným subjektom – z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Existenciu väd konania uvedených v § 237 O.s.p. žalovaný tvrdil, a to konkrétne vadu uvedenú pod písm.f/.

Podľa ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia a pod.).

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb (§ 1 O.s.p.).

Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy (§ 101 ods. 2 veta druhá O.s.p.).

Citované ustanovenie § 101 ods. 2 veta druhá O.s.p. umožňuje súdu, aby v záujme hospodárnosti a rýchlosti konania prejednal vec na pojednávaní v neprítomnosti účastníka za predpokladu, že účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný, na pojednávanie sa nedostavil a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Splnenie predpokladov pre možnosť prejednať vec v neprítomnosti účastníka musí súd skúmať veľmi dôsledne, pretože jeho nesprávny postup v tomto smere môže mať za následok porušenie základného práva účastníka vyplývajúceho z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a to práva na verejné prejednanie veci v jeho prítomnosti. Musí pritom rešpektovať zásadu spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov vyplývajúcu z citovaného ustanovenia § 1 O.s.p.

V preskúmvanej veci je z obsahu spisu zrejmé, že žalovaný bol v konaní zastúpený advokátom JUDr. J. U., že na prejednanie odvolania žalovaného odvolací súd nariadil pojednávanie na deň 10. októbra 2006, na ktoré predvolal zástupcu žalobkyne a zástupcu žalovaného, a že, konštatujúc neprítomnosť zástupcu žalovaného, vec na tomto pojednávaní prejednal. Zo spisu však tiež vyplýva, že odvolanie proti prvostupňovému rozsudku podal sám žalovaný a výslovne v ňom označil adresu na doručovanie takým spôsobom, že doručovať sa má jeho likvidátorovi na adresu likvidátora, že výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie doručil odvolací súd už na túto adresu, teda priamo likvidátorovi

žalovaného, že aj žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov podával sám žalovaný a uznesenie súdu prvého stupňa o vyhovení tejto žiadosti bolo tiež doručené priamo likvidátorovi, pričom odvolací súd voči tomu nevyslovil žiadne námietky.

Aj keď žalovaný bol v konaní zastúpený advokátom a prípadné odvolanie či výpoveď plnomocenstva neboli súdu oznámené, postup odvolacieho súdu, ktorý prejednal vec v neprítomnosti žalovaného, nebol podľa názoru dovolacieho súdu správny. Pri zjavnej pasivite zástupcu žalovaného po vydaní prvostupňového rozsudku, s prihliadnutím na všetky ostatné konkrétne okolnosti, sa mal odvolací súd pokúsiť o odstránenie pochybností o vôli žalovaného byť v konaní naďalej zastúpený advokátom JUDr. J. U., resp. o vôli toho zástupcu zastupovať žalovaného aj v odvolacom konaní. Len takýto postup odvolacieho súdu by zodpovedal zásade spravodlivej ochrany práv vyplývajúcej z ustanovenia § 1 O.s.p. Okrem toho dôsledné rešpektovanie základného práva účastníka na verejné prejednanie veci v jeho prítomnosti v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje doručiť predvolanie na pojednávanie priamo účastníkovi aj vtedy, keď je inak zastúpený zástupcom s plnomocenstvom na celé konanie. Zo strany súdu sa takýmto spôsobom zabezpečuje účastníkovi reálna možnosť byť prítomný na prejednaní vlastnej veci. Pretože odvolací súd takto nepostupoval, odňal žalovanému možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. Odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom, znamenajúce porušenie práva na spravodlivý proces, zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b ods. 1 O.s.p. rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia, znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. januára 2008

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :